

De ce este importanta guvernanta bugetar-fiscală?

Ce este guvernanta bugetar-fiscală?

Guvernanta bugetar-fiscală reprezintă un element al responsabilității bugetar-fiscale generale și poate fi definită ca un set de reguli, reglementări și proceduri, care influențează modul în care politica bugetar-fiscală este elaborată, aprobată, implementată și monitorizată.

O guvernanta bugetar-fiscală efectivă cuprinde:

- *Reguli bugetar-fiscale naționale* – reprezintă limite numerice privind indicatorii bugetari principali (ex. reguli cu privire la datorie, sold bugetar, cheltuieli și venituri), care impun o constrângere de lungă durată asupra politicii bugetar-fiscale și care previn apariția dezechilibrelor bugetare pe termen mediu și lung.
- *Transparența bugetar-fiscală și existența unor instituții bugetar-fiscale independente* – se referă la disponibilitatea largă de informații cu privire la formularea și implementarea politicii bugetar-fiscale și existența unor instituții publice independente, care contribuie la elaborarea politicilor fiscale și monitorizează performanța fiscală prin furnizarea unor analize, evaluări și recomandări. Aceste instituții se referă la existența supravegherii independente de către Parlament, consiliu bugetar-fiscal independent, auditul public extern (instituția supremă de audit). De asemenea, transparența se referă la politicile guvernamentale deschise, publicul fiind conștient despre politicile bugetar-fiscale.
- *Formularea și implementarea politicii bugetar-fiscale pe termen mediu în mod practic realizat prin cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM)*. CBTM se referă în general la setul de reguli și proceduri care stau la baza elaborării politicilor bugetar-fiscale peste limitele anului bugetar. Acesta prevede adoptarea unui orizont de cel puțin 3 ani pentru a asigura o perspectivă de planificare bugetară multianuală.

Care sunt obiectivele și avantajele unei guvernante bugetar-fiscale solide?

Guvernanta bugetar-fiscală are câteva obiective, principalele fiind:

- *Atingerea unei poziții bugetare sustenabile*, în special, prin limitarea deficitului bugetului public național și reducerea nivelului de îndatorare. Controlul deficitului și a asumărilor pro ciclice pot fi realizate, de exemplu, prin constrângerea interferenței pe termen scurt din partea factorilor politici și prin promovarea unei planificări bugetar-fiscale pe termen mai lung;
- *Promovarea unei politici bugetar-fiscale durabile și prudente*, ținând cont de evoluția ciclului economic și evitând riscurile legate de șocurile interne și externe;

- *Sporirea transparentei si cresterea eficacitatii cheltuielilor publice.* Guvernanța bugetar-fiscală urmărește, de asemenea, o mai bună coordonare între diferitele niveluri de guvernare, în special în țările puternic descentralizate.

Avantajele unei guvernante bugetar-fiscale durabile ar putea fi rezumate, după cum urmează:

- Cadrul de guvernanta bugetar-fiscală prin intermediul regulilor politicii bugetar-fiscale poate preveni apariția dezechilibrelor bugetare. Sustenabilitatea fiscală și bugetele echilibrate previn creșterea nesustenabilă a deficitului bugetar și a soldului datoriei de stat, care pot fi un obstacol în calea creșterii și dezvoltării economice;
- Derularea politicii bugetar-fiscale într-un anumit an are repercusiuni (consecințe) pentru perioadele ulterioare. Guvernanța bugetar-fiscală încorporează Cadrul bugetar pe termen mediu, care stabilește politica pe termen mediu, contribuie la alocarea eficientă a resurselor publice, precum și asigură previzibilitatea și continuitatea acestora în timp;
- Un cadru transparent, ca și o politică bugetar-fiscală bine concepută și o monitorizare adecvată contribuie la și garantează utilizarea eficientă, eficace și responsabilă a resurselor financiare publice. Guvernanța bugetar-fiscală poate sprijini utilizarea eficientă a resurselor publice prin monitorizarea eficienței programelor de cheltuieli publice și prin corelarea alocării resurselor cu performanța.
- O guvernanta bugetar-fiscală bună implică și efectuarea unor dezbateri publice mai informate cu privire la proiectul politicii bugetar-fiscale și alocarea resurselor disponibile, precum și facilitează punerea sa în aplicare.

Analiza efectuată în decursul anului 2016 sugerează că cadrul legal privind guvernanta bugetar-fiscală în Republica Moldova a fost îmbunătățit prin adoptarea în 2014 a *Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale*, cu implementarea începând cu 1 ianuarie 2015, și în prezent oferă o platformă adecvată pentru managementul financiar public în Moldova.

Deși noul cadru legal prevede unele reforme pentru consolidarea disciplinei bugetar-fiscale generale, experiența internațională arată că nu există o soluție unică și universală în acest sens - fiecare țară trebuie să-și dezvolte propriul cadru de guvernanta bugetar-fiscală, ținând cont de cultura politică și tradițiile specifice, precum și capacitățile existente.